

LAKIALOITE 64/2006 vp

Laki maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Aloitteessa ehdotetaan, että maatalousyrittäjällä olisi oikeus saada lomituspalveluja kalenterivuoden aikana vuosilomaa varten 25 päivän ajaksi. Ehdotettu muutos merkitsee karjataloutta harjoittavan maatalousyrittäjän vuosiloman pidentämistä yhdellä päivällä 1.1.2007 lukien.

Taloudelliset vaikutukset

Vuonna 2007 arvioidaan vuosilomaan oikeutettuja maatalousyrittäjiä olevan noin 32 000 eli noin 1 400 oikeutettua vähemmän kuin vuonna 2006. Siten ehdotettu muutos lisää lomitettavia päiviä noin 32 000 päivällä. Lomituksen keskimääräisen päiväkustannuksen arvioidaan olevan noin 140 euroa. Ehdotettu muutos lisää lomituspalvelujen kustannuksia noin 4,5 miljoonalla eurolla. Kun lomaan oikeutettujen maatalousyrittäjien määrän arvioidaan vuonna 2007 olevan 1 400 yrittäjää pienempi kuin vuonna 2006, lomitettavien päivien määrä vähenee noin 33 600 päivällä (24 pv x 1 400). Siten maatalousyrittäjien määrän vähenemisen aiheuttaman kustannussäästön arvioidaan olevan noin 4,7 miljoonaa euroa.

Työllisyysvaikutukset

Maatalousyrittäjien lomituserjestelmä työllistää noin 5 700 vakinaista lomittajaa. Yhden lomapäivän lisäys merkitsee noin 150:tä lomittajien lisätyöpaikkaa. Lomaoikeuden laajentamisella on mahdollisuus turvata maaseudun työllis-

syystilannetta tehokkaalla tavalla. Hinnaltaan yksi lomituspäivä on noin 140 euroa. Vertailukohtana voi mainita, että Valtiontalouden tarkastusviraston vuonna 2005 tekemän tutkimuksen (112/2005 Työllistämistukien työllisyysvaikutukset) mukaan ammatillisen työvoimakoulutuksen kustannus-vaikuttavuussuhteeksi laskettiin 66 000 euroa henkilöä kohden vuonna 2004. Tämä vastaa noin 275 euroa työpäivää kohti.

Lisäksi tulee ottaa huomioon, että lomituspalveluissa on kysymys pysyvien työpaikkojen luomisesta. Tätä samaa tavoitetta on ollut vaikea saavuttaa työllistämistoimenpiteitä/avustuksia käyttäneillä aloilla.

Sosiaali- ja terveystaloudelliset vaikutukset

Maatalousyrittäjien määrän vähenemisen myötä tilakoot ja hoidettavat karjat suurenevät ja samalla tiloilla tehtävä työmäärä lisääntyy ja työn rasittavuus kasvaa. Tähän kiinnitettiin huomiota myös eduskunnan hyväksymässä maatalouspoliittisessa selonteossa (VNS 4/2005 vp), jossa maatalouden kehittämisen yhtenä painopisteenä pidettiin maatalousyrittäjien lomituspalveluiden kehittämistä viljelijöiden jaksamisen edistämiseksi.

Myös maatalouslomituksen kehittämismahdollisuuksia selvittävä työryhmä (STM 2006/40) katsoi, että maatalousyrittäjien työkykyä voidaan ylläpitää ja edistää lomituserjestelmää kehittämällä. Kotieläinyrittäjien työ on sitovaa

seitsemänpäiväisine työviikkoineen. Nykyinen 24 päivän vuosiloma ei riitä lepoon, virkistykseen ja työn rasituksista elpymiseen. Vuosiloman määrää tulisikin työryhmän mielestä pyrkiä lisäämään.

Loman pidentäminen 25 päivään merkitsee kuitenkin edelleen sitä, että karjatalouden hoitaja on senkin jälkeen sidottuna karjanhoitoon 340 päivää vuodessa.

Lomituspalvelujen tavoitteena on luoda edellytykset vapaa-ajan pitämiseen sekä mahdollisuudet riittävään lepoon ja toipumiseen sairastumis-, tapaturma-, synnytys- ja muissa niihin verrattavissa tilanteissa maatalousyrittäjille, jotka eivät muutoin voisi vapautua päivittäisestä työsidonnaisuudesta. Riittämätön lepo heijastuu sairauksien ja sijaisavun käytön lisääntymisenä.

Vuosiloman pidentämisellä voidaan vähentää tapaturma- ja sairastumisalttiutta sekä estää sairauden pahenemista ja edistää toipumista. Palvelut ovat siten myös terveydenhuoltoa tukevaa toimintaa. Vapaa-ajan pidentämisellä voidaan vähentää maatalousyrittäjän työsidonnaisuutta, kokonaistyöaikaa, fyysistä ja henkistä rasittuneisuutta sekä lisätä näin työnteon ja elämisen mielekkyyttä sekä yrittäjän henkisen ja fyysisen työkuorman säilymistä ja kohottamista.

Lomituspalveluilla voidaan edullisesti edistää myös työllisyyttä ja siten turvata maaseudun asuttamista ja elinvoimaisuutta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 6 §, sellaisena kuin se on laissa 1141/2002, seuraavasti:

6 §

Oikeus vuosilomaan

Edellä 4 §:ssä tarkoitettulla maatalousyrittäjällä on oikeus hakemuksesta saada lomituspal-

veluja kalenterivuoden aikana vuosilomaa varten 25 päivän ajaksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 2006

Eero Lämsä /kesk
Jukka Vihriälä /kesk